

Пролетары ўсіх краін, единіцеся!

Комуністычна партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая беларусь

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 87 (7417)

СЕРАДА, 7 КАСТРЫЧНІКА

1942 г.

ДРУГІ МІТЫНГ ПРАДСТАУНІКОУ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

З ПРАМОВЫ таварыша БЫЛІНСКАГА

(Старшыня Совета Народных Комісарав Беларускай ССР)

Ніколі за ўсю сваю нацыянальную гісторыю беларускі народ не падвяргаўся такіх небяспечы. Крыўёю заліта беларуская зямля. Разбой і грабязы, забойствы і гнусную надругу, прыгонную кабалу і рабства прынеслі фашистыкі варвары беларускаму народу.

У сталіцы Беларусі фашистыкі каты расстралілі і замучылі тысячы мірных жыхароў. Жорсткую расправу над мірным насельніцтвам гітлероўцы працаўлююць і па сёнені дзень. Зусім нідаўна ў Суражскім раёне немцы спалилі 2.321 дом калгаснікаў, некалькі вёсак спалена разам з жыхарамі—дзецьмі і жанчынамі. У Окцябрскім, Клічаўскім раёнах Беларусі фашистыкі мярзотнікі таксама спалілі больш двух дзесяткаў вёсак разам з жыхарамі. Яны не пашкадавалі ні дзеяцей, ні жанчын, ні старыкоў.

Больш 700 тысяч дзеяцей, жанчын і мужчын фізічна знішчылі немцы ў Беларусі.

Слаўная сталіца Беларусі—Мінск і гарады Гомель, Віцебск, Магілёў, Орша, Гродна і многія іншыя ператвораны немцамі ў руіны. Там, дзе раней каласіліся багатыя калгасныя нівы,—зараз спустошаная чужаземцамі зямля. Частку нашага народа немцы фізічна знішчылі, працаўлююць знішчыць, а частка адпраўляецца ў Германію на катаржную працу. Асноўную крыніцу жыцця народа—землю немцы спрабуюць адабраць у беларусаў, насаджаючы памешчыкамі-ланізаторамі. На хлебародных землях Случчыны, Мінскай області немцы ўжо арганізavalі 90 сваіх маёнткаў, выгнаўшы сапраўдных гаспадароў гэтай зямлі—беларускіх калгаснікаў.

Такія же маёнткі нямецкіх каланістаў ствараюцца ў Віцебскай, Магілёўскай, Гомельскай, Баранавіцкай, Вілейскай і іншых абласцях.

Ніякім тэрорам, ніякім зверствамі не запалохаць беларускі народ. Беларус, які пазнаў вялікую радасць свабоды, шчаслівага совецкага жыцця, ніколі не пакарыцца і не стане рабом нямецкіх паноў.

Полымя партызанская бацаўбы пашыраеца з кож-

ным днём. Множацца разные грозныя народныя масціўцаў. Яны помсцяць чужаземным захопнікам за пакуты, закроў і слёзы савецкіх людзей. Смерць нямецкім акупантам! — вось агульнародны лозунг.

І на фронце, і ў тылу беларусы, не шкадуючы сіл, ні самога жыцця, робяць усё, каб паскорыць дзень вызвалення сваіх братоў і сяцёў ад нямецка-фашистыкай няволі.

Беларускі народ даў клятву вялікаму правадыру, роднаму бацьку нашаму, палкаводцу таварышу Сталіну—не выпускаць зброю з сваіх рук да таго часу, пакуль хоць адзін фашистыкі гад будзе паганіць родную зямлю.

Беларускі народ ганарыцца сваімі славінімі сынамі, якіх Совецкі ўрад удастоў вішэйшага звання Героя Совецкага Саюза. Імёны—Гастала, Даватара, Талаліхіна, Смальчкова, Антоненкі, Палаўчэні, Пінчука, Каўшара, партызан Бумажкова, Паўлоўскага, Сільніцкага, Казлова, Курыленкі і іншых навекі ўвойдуць у гісторыю барацьбы народа за яго чэсць і нацыянальную незалежнасць. Сотні і тысячи сыноў Беларусі ўдастліўся ўрадавых узнагарод. Яны змагаюцца ў родах нашай герайчай Чырвонай Арміі на фронце і ў партызанскіх атрадах у тылу ворага, як волаты, як воіны, каб спыніць, адキンуть і разграміць ненавісімых нямецкіх акупантаў.

Гарыць зямлю Беларусі пад нагамі нямецкіх акупантаў. Не пакарыць немцам Беларусь! Беларусы не стануть на калені перед чужаземцамі.

Беларусы не раз у гісторыі білі чужаземных захопнікаў. Беларусы добра памятаюць 1918 год, калі немцы грабілі і разаралі Беларусь. Беларусы добра памятаюць, як нямецкія грабежнікі ўцякалі з Беларусі. Большасць з іх пакінула свае косці ў балатах і лясах Беларусі. Так будзе і зараз. Чырвоная Армія з фронта, партызаны з тыла — сумеснымі намаганнямі разаб'юць ворага, разгромяць нямецкія орды, знішчаць іх.

«Мы клянёмся, таварыш Сталін, адпомсціць ворагу ў стократ за пакуты беларускага народа, варожымі касцьмі замасціць дарогі, па якіх чырвоная армія пойдзе на заход, у саме Фашысцкае лагава, каб канчаткова і назаўсёды пазбавіць народы ад крывяжэрнага гітлераўскага звар’я».

(З пісма ўдзельніка другога мітынга прадстаўнікоў беларускага народа таварышу Сталіну).

Днямі ў Маскве адбыўся другі антыфашисткі мітынг прадстаўнікоў беларускага народа.

Мітынг адкрыў Старшыня Совета Народных Камісараў Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі тав. БЫЛІНСКІ.

З велізарным уздымам удзельнікі мітынга прынялі прывітанне таварышу СТАЛІНУ.

Адзінадушна і з вялікім натхненнем удзельнікі мітынга прынялі зварту да беларускага народа.

Мітынг трансляраваўся па радыё. Сёння мы друкуем яркія, натхненныя прамовы ўдзельнікаў мітынга.

З ПРАМОВЫ таварыша РАЗУМАВА

(Рабочы-стаханавец Гомельскага паравозарамонтнага завода)

Беларусь, моя родная спаборніцтва. Нідаўна быў падведзены вынікі спаборніцтва, і нашаму заводу

на маіх вачах выраслі твае выдатныя гарады, заводы і фабрикі. Мы, работчыя-беларусы, не пакладаючы рук, працавалі, каб жылося нам, нашым дзецям і юнукам добра і радасна.

Сэрца кожнага беларуса радавалася, калі ён бачыў, як раслі і багацелі нашы гарыды. І як балюча і горка было бачыць, калі ачумелыя ад крыўі полчышчы фашистыкі рынуліся на нашу зямлю і пачалі знішчаць яе гарыды—Мінск, Гомель, Магілёў, Віцебск. Нямецкія сцярвянікі наляталі на нашы гарыды і знішчалі ўсё то, што было нам дорага і блізка.

Хто з нас калі-небудзь забудзе чорныя слупы дыму над Гомелем? Родны Гомель! Ён стаіць перад маймі вачыма, ахутаны дымам пажараў.

Адно толькі сучяшае нас, рабочых, што нам удалося вывезці з гомельскіх прадпрыемстваў амаль усё абсталяўне, і то, што пад Гомелем лягло 80 тысяч фашистыкі. Мы везлі нашы варштаты і машыны на ўсход з цвёрдай упэўненасцю, што мы адновім іх на новым месцы, у глыбокім тылу СССР, і будзем караць грозную зброю для знішчэння ворага.

Усе нашы рабочыя, не шкадуючы сіл, працуяць для фронта, для разгрома Гітлера, працуяць для таго, каб зноў вярнуцца ў сваю родную Беларусь. Наш завод уключыўся ва Усесаюзнае соцыялістычнае

Няхай жыве наша родная вызваленая ад гітлероўцаў Беларусь! Смерць нямецкім акупантам!

ДРУГІ МІТЫНГ ПРАДСТАУНІКОЎ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

З ПРАМОВЫ ТАВАРЫША К.

(Камандзір Н-скіх партызанскіх атрадаў)

Браты і сёстры! Пятнаццаць месяцаў мінула з таго дня, як ненавісныя німецкія акупантні ўварваліся на нашу свяшчэнную зямлю. Гарады і сёлы нашай квітнеючай Беларусі ператвораны фашысцкімі галаварэзамі ў руіны і папляшчы. Тысячы людзей па-зверску замучаны, расстряляны і павешаны німецкімі людаедамі. Азвярэлія фашысты не маюць літасці ні да жанчын, ні да дзяцей, ні да старых.

Але беларусы ніколі не скліяліся перад чужаземнымі захопнікамі. Беларусь жыве і змагаецца з ненавіснымі німецкімі акупантамі. Я прыбыў сюды з німецкага тылу. Мае таварыши партызаны прасілі мяне перадаць вам, што яны не складуць сваёй зброі датуль, пакуль на беларускай зямлі будзе аставацца хоць адзін нінавісны прышэлец.

Не шкадуючы ні сілы, ні самога жыцця, змагаюцца народныя мсціўцы з агіднымі прышэльцамі.

Атрад пад камандаваннем таварыша К. за нядоўгі час сваіх баявых дзеянняў знишчыў звыш 300 фашыстаў, 15 аўтамашын, пусціў пад адкос 20 чыгуначных эшалонаў ворага і ўзарваў 8 мастоў.

Таварыш П. са сваім атрадам, прыкладна, за такі-ж час знишчыў больш 1000 гітлероўцаў, пусціў пад адкос 5 эшалонаў і ўзарваў 5 мастоў.

Атрад таварыша М. знишчыў 500 фашыстаў, пусціў пад адкос 19 эшалонаў,

З ПРАМОВЫ Л. П. АЛЕКСАНДРОУСКАЙ

(Народная артыстка СССР і БССР)

Дарагія таварыши! Родны наш народ! У цяжкую хвіліну барацьбы мы, твае сыны і дочки, з табой. Атрад тваёй інтэлігенцыі, вырашаны табою, напоены сокам тваёй зямлі, верна служыць табе, аддае справе вызвалення свой творчы запал, усе свае сілы. Твае песні — паэты, пісменнікі, твае артысты, кампазітары, мастакі, як і ты, не скарыліся, не прадаліся ворагу і не пайшли на службу да немцаў.

На фронце і ў совецкім тылу мы робім усё магчымае для разгрома ворага. Твае народныя песні Янка Купала і Якуб Колас напісалі дзесяткі твораў, у якіх славіць наш народ і яго барацьбу, з акупантамі. Паэты і пісменнікі Кандрат Крапіва, Пятрусь Броўка, Міхась Лынькоў, Пётр Глебка, Кузьма Чорны, Аркадзь Куляшоў, Пімен Панчанка, Максім Танк, Цімох Крысько, Анатолій Астрэйка напісалі аповесці, склалі паэмы, песні аб мужнасці і герайзме нашага народа.

Беларуская літаратура

узарваў 5 маствоў, 4 аўтамашыны, адзін завод і 15 складаў з боепрыпасамі.

Німецкія акупантні ў сваёй шалёнай злосці жорстка распраўляюцца з беларускім насельніцтвам. Але ўсё больш і больш расце спачуванне, падтрымка і дапамога, якія аказвае партызанам уесь народ. Гарыць беларуская зямля пад нагамі гітлероўскіх бандытаў. Партизанскі рух у Беларусі набывае ўсё больш і больш шырокія памеры. На барацьбу з ненавіснымі акупантамі ўзняліся і маладыя, і стaryя, і мужчыны, і жанчыны. Наша няяўсць да ворага, наша любоў да сеўцкай радзімы мацней за смерць.

У вёсцы Н. фашысцкія нягоднікі доўга мучылі настаўніцу Конанаву. Каты ламалі ёй рукі і ногі, але нікім з дзекамі яны не змаглі.

«Мы звяры! Смерць вам, ірадам! Не уйсці нам жывымі з нашай зямлі!». Настаўніца Конанава, мужная совецкая партыёрка, загінула, але яе слова прагучэлі, як магутны звон, склікаючы на бой. Сотні людзей з навакольных вёсак узяліся за зброю і пайшли ў партызанскае атрады.

Браты-беларусы! Небяспека, якая навісла над нашай радзімай вялікай. Вораг яшчэ моцны. Нягледзячы на велізарную страту, німецкія полчынцы ўсё яшчэ рвуцца

наперад. Радзіма паставіла перад Чырвонай Арміяй задачу спыніць ворага, абясці кровіць яго, а затым адкінуць і канчаткова разгроміць. Чырвоная Армія знішчае німецкіх захопнікаў на фронце. А наша задача, задача ўсіх беларусаў — біць німецкую погань у тылу. Агульнымі сіламі Чырвонай Арміі і партызан німецкія бандыты будуць разгромлены і наша родная Беларусь зноў стане жыць часціва і свабодна.

Браты і сёстры! У нашай барацьбе мы не адзінокія. З намі наш родны брат — вялікі рускі народ, з намі ўсё народы Совецкага Саюза. Рускі народ заўсёды ў цяжкі дні прыходзіў нам на дапамогу. Разам з ім мы разблігем немчуру ў 1918 годзе. Разам з ім мы разаб'ём немцаў і цяпер.

Сталінская дружба народу Совецкага Саюза моцная і несакрушальная. Усё мы з'еднаны вакол роднай большэвіцкай партыі. Усіх нас, совецкіх людзей, вядзе ў бой на канчатковы разгром ворага вялікі друг беларускага народа, наш родны і любімы Сталін.

Беларусы не будуць рабами! Вораг будзе разгромлены. Німецкія акупантні будуць зняшчаны. Беларусь была і будзе Совецкай.

Няхай жыве Сталінская дружба народаў Совецкага Саюза!

Няхай жыве наш правадыр і настаўнік родны Сталін!

Смерць німецкім акупантам!

ПОМСТА ЗАВЕ

З танкаў — часова паставленых дзотаў
Суткі бушуе смяротны агонь.
Наперад, танкісты! Наперад, пяхота!
Надзейна гудзе непрабойная броня.
Гаубічны гул, Кананада гарматай.
У польмі стогне, гарыць далягяд.
Урыйся ў зямлю. Там настойліва-ўпарты,
Бандыцкі дні дажываючы гад.
Скрываўлены вораг ледзь ногі панес, як
Пайшлі у атаку бісстрашную мы
І дзесяць замучаных дзекамі вёсак
Адвяявалі з фашыскай турмы.
І радасці сонца вынеслі у сэрцах
Ад мук пастарэўшыя сёстры, бацькі,
Наперад, гвардзейцы! Наперад, гвардзейцы!
Нясць вызваленне раздіме палкі.

* * *

Нас цалавалі ад души —
Аж шчокі пурпурам гарэлі.
Ішлі на руکі малышы,
Іх сагравалі мы ў шынелях.
Я рад: бязусага мяне,
Дзяўчынка ахрыціла татам.
У сэрцы узмациняўся гнеў,
Расла свяшчэнная адплата.
Нас запрашалі пагасці,
Да слёз былі вяскоўцы рады.
Шкада, няма куды зайсці:
Чатыры уцалелі хаты.

* * *

Мы пройдзем праз вогнішча дзікіх пажараў.
І сэрцаў не выступдзіць лютасць заве.
На заход, таварыш! На заход, таварыш!
Як палкаводзе, нас помста заве.

Паўлюк ПРАНУЗА.

БАЯВЛЯ СПРАВЫ ПАРТЫЗАН

Разгром гарнізона

Уночы дзве групы байцоў

Сам Васіль С. закалоў штыкім трох і прыстраліў двух фрыцаў. Малады баец Ягор А., які першы раз уздельнічай у баю, знишчыў агнём з вінтоўкі 4-х і супротытанкавай гранатай 7 фрыцаў.

57 гітлероўскіх галаварэзаў былі знишчаны ў гэтую ноч. Партызаны захапілі трафей.

С. РОЗУМ.

Н-скі раён Беларусі.
(Наш кар.).

ФАРСІРАВАЛІ РАКУ

Ноччу партызанскі атрад пад камандаваннем тав. М. перапраўляўся праз раку Д. Гэта заўважылі немцы і адкрылі агонь з засады. Партызаны прынялі бой.

12 нашых аўтаматчыкаў, пераправіўшыся праз раку, ударылі акупантам у спіну. У выніку жорсткай схваткі забіта больш 30 немцаў.

Рака Д. фарсіравана партызанамі.

Н-скі раён Беларусі.
(Наш кар.).

УДАРЫ ПА ЧЫГУНЦЫ

ГРУПА БАЙЦОЎ-ГРАНАТАМЕТЧЫКАЎ АТРАДА ТАВ. Т. НЕПРЫКМЕНА ПРАНІКЛА НА СТАНЦЮ Л. І ЗНІШЧЫЛА 6 НЕМЦАЎ, ЯКІЯ ЯЕ АХОУВАЛІ. ДРУГАЯ ГРУПА УЗАРВАЛА У НЕКАЛЬКИХ МЯСЦАХ ПАЛАТНО ЧЫГУНКІ. РУХ ПАЯЗДОУ БЫУ СПЫНЕН.

ПРАЗ НЕКАЛЬКІ ДЗЕН ПАРТЫЗАНЫ АБСТРАЛЯЛІ ДВА ВАЙСКОВЫХ ЭШАЛОНЫ. ЗНІШЧАНА З ЦЫСТЭРНЫ З ГАРУЧЫМ, ЗАБІТА 120 АКУПАНТАУ.

Г. ШЧАРБАТАУ.

Н-скі партызанскі атрад.
(Наш кар.).

ХРОНІКА

У АКУПІРАВАНІЙ БЕЛАРУСІ

Німецкія абудзіралы рашылі даўшчыту аграбіць насельніцтва Беларусі. Па вёсках рыхкаюць специяльныя групы так званых нарыхтоўшчыкаў і забіраюць у сялян апошнія посылкі, настольнікі, дзяяругі і ніткі.

У Мінску афіцыйна абліўлена, што «навуковае таварыства» падрыхтавала для німецкіх салдат беларуска-німецкі слоўнік. Па азначэнню самога Куба, гэты слоўнік «мае практичныя характеристыкі». Сапраўды: у ім даны специяльныя раздзелы: «Гутарка з беларусам», «арышты і допыт», «праверка маёмаці», «Нечага заезаць, гэты слоўнік дапаможа фашысцкім грабежнікам абраціць беларусаў».

Насельніцтва Полацка галадае. Насельніцтва горада атрымлівае па 250 грам хлеба 1—2 разы ў тыдзень. У цэнтры горада немцы пабудавалі лобнае месца, дзе штодзённа вешаюць «неблаганадзейных». Насупроць вісліні парога Гітлера з надпісам: «Адольф Гітлер — вызваліцель».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

73608.